

ХУЛОСАИ

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

ба диссертатсияи Зокиров Сухроб Ибодович дар мавзуи «Нақши арзишҳои маънавӣ дар фазои дигаргуниҳои фарҳангии ҷомеаи муосири Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи номзоди илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 09.00.11 – фалсафаи иҷтимоӣ

Диссертатсияи Зокиров Сухроб Ибодович дар мавзуи «Нақши арзишҳои маънавӣ дар фазои дигаргуниҳои фарҳангии ҷомеаи муосири Тоҷикистон» дар шӯбаи фалсафаи иҷтимоии Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон омода шудааст.

Диссертатсия дар ҷаласаи шӯбаи фалсафаи иҷтимоӣ ва маҷлиси васеи Шӯрои илмии Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон муҳокима ва аз даври яқум ва дуҷуми экспертиза гузаронида шудааст.

Дар асоси муҳокимаи диссертатсияи Зокиров Сухроб Ибодович дар мавзуи «Нақши арзишҳои маънавӣ дар фазои дигаргуниҳои фарҳангии ҷомеаи муосири Тоҷикистон», дар кафедраи таърихи фалсафа ва фалсафаи иҷтимоӣ, хулосаи зерин қабул карда шуд:

Диссертатсия ба яке аз мавзуҳои мубрами илмҳои фалсафӣ бахшида шуда, барои ҷомеаи муосир дорои аҳамияти амаливу назариявӣ мебошад. Мусаллам аст, ки вазъи иҷтимоӣ-фарҳангии замони муосир дар худ масъала ва равандҳои гуногунро касб намудааст, ки онҳо аз бухронҳои гуногун, афзоиши падидаҳои номатлуби тундгароиву ифротгарой, рақобатҳои фарҳангӣ ва ғайра иборат мебошанд. Дар ин замина ҳаёти ҷамъиятии замони имрӯза хеле пуртазод ва мураккаб сурат мегирад ва аксар маврид ҳодисаҳои дар он баамаломата хусусияти ғайриинтезорӣ ва аҳёнан пешгӯинашавандаро доранд. Бинобар ин, шуури ҷамъиятӣ, аз ҷумла сатҳи психологияи ҷамъиятии он қобилияти ин дигаргуниҳоро на ҳамеша имконияти саривақт пайгирӣ карданро дошта, аксар маврид барои худ пайравӣ аз стратегияи мутобиқшавиро ба ин тағйиротҳо афзалият медиҳад. Вале, новобаста аз ин ҷараёнҳо, қабати фаъоли шуури ҷамъиятӣ ба равандҳои иҷтимоӣ фурсати амиқ фуру рафтано аз даст намедиҳад ва бо татбиқи ҷустуҷӯҳои арзишию

фарҳангӣ маънии муҳтавои онҳоро барои дарки аъзои ҷомеа наздиктар месозад. Ҳамин тавр, муҳити ҳаёти ҷамъиятӣ то дараҷаи муайян барои шуури инсон тасаввурпазир ва ин фазоро баҳри ташкили зисту фаъолияти гуногунҷанбаи аъзои ҷомеа имконпазир мегардонад.

Диссертант дуруст қайд менамояд, ки вазъи кунунии фарҳангӣ, тамоюлҳои бисёрҷанба ва шумораи зиёди мушкилиҳои иҷтимоӣ ва маънавию ба вуҷуд овардааст. Дар баробари ин ҳаёти иҷтимоии шахс боз ҳам мураккабтар мегардад. Равандҳои ҷаҳонишавӣ ва бухронҳои иҷтимоӣ-этникӣ, дур шудани инсон аз ҳуд, аз оламии маънавии худ ва инчунин аз олами гирду атроф, фаъолшавии фазои интернетӣ ва иттилоотӣ ва ғайра, то андозае барои ҳар як узви ҷомеа мушкилоти нав ба бор меоранд. Тадриҷан ҳаёти иҷтимоии шахс дар баробари ин равандҳои ҷаҳонишавӣ боз ҳам мураккабтар мегардад.

Дарҷаи омӯзиши мавзӯ тариқи методологияи дурусти илмӣ коркард гардида, арзиши таҳқиқотҳои ҷанҷомшуда муайян ва тафовути кори таҳқиқотии пешниҳодшуда нишон дода шудааст. Аз маълумотҳои пешниҳоднамудаи диссертант бар меояд, ки масоили зиёде ҳастанд, ки ҳанӯз ҳам таҳқиқталаб ва муҳим барои илм ва ҷомеаи муосир мебошанд.

Асосҳои назариявии таҳқиқоти диссертатсиониро таҳқиқотҳои олимони ватанӣ ва хориҷӣ, фарҳангшиносон, файласуфҳо, антропологҳо, равоншиносон ва ҷомеашиносон ташкил доданд, ки ба мақсад мувофиқ мебошанд.

Дар раванди таҳқиқот диссертант аз методҳои таҳқиқии мантиқӣ, муқоисавӣ ва таърихӣ, ҳамзамон, методҳои таҳқиқии умумии илмӣ ва муқоисавии илмӣ ба таври васеъ истифода намуда, масъалаҳои гузошташударо таҳлил ва ҳулосаҳои илмӣ пешниҳод кардааст.

Баҳши наоварии илмии таҳқиқот низ ҷавобгӯ ба талаботҳои илмӣ мебошад. Таҳлили асосҳои назариявии масъалаи ташаккули арзишҳои маънавий тариқи методологияи дурусти илмӣ матраҳ гардида, бори аввал хусусияти зуҳури арзишҳои маънавий дар ҳаёти ҷамъиятии даврони соҳибистиқлолии Тоҷикистон таҳлили ҳудро пайдо кардааст. Мушаххасан навгонии диссертатсияро метавон ба тариқи зерин баён кард:

- Диссертант тавонистааст моҳияти арзишҳои маънавию ҳамчун падидаи иҷтимоию фарҳангӣ баррасӣ намуда, онҳоро асоснок намояд;

- таҳаввули диду назарҳои илмиро оид ба моҳияти арзишҳои маънавий баррасӣ кунад;

- омилҳои муҳими таъсиррасон ба ташаккули арзишҳои маънавии афродро дар муҳити ҷомеаи тағйирёбанда нишон диҳад;

- ба гардиши илми фарҳангшиносӣ баррасии мақоми арзишҳои маънавию дар муҳити ҳоси фарҳангию иҷтимоӣ ворид гардонад;

- алоқамандии ҳастии арзишҳои маънавий ва муносибатҳои истеҳсолии ҷомеа дар шароити муосир нишон дода шудааст;

- муайян кардааст, ки ташаккулёбӣ ва ҳастии арзишҳои маънавӣ аз вижагиҳои мушаххаси муҳити муайяни фарҳангӣ вобастагӣ дорад;

- нақши арзишҳои маънавӣ барои паст кардани шиддати якхелакунонӣ ва умумикунонии ҳамаи шаклҳои фаъолияти ҳаёт дар раванди ҷаҳонишавиро хуб нишон додааст;

- таносуби шаклҳои зуҳури арзишҳои маънавӣ вобаста ба муҳитҳои хоси фарҳангӣ ва тамоюлоти рушди ҷомеаҳоро возеҳ баён кардааст;

- бори аввал замина ва омилҳои риоя нашудани баъзе аз арзишҳои маънавӣ дар рафтору муносибати аъзои ҷомеа вобаста ба хусусиятҳои иҷтимоӣ ва фардии онҳоро таҳлил намудааст.

Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсиониро ҳангоми ҳамаҷониба таҳқиқ ва баррасӣ намудани мавқеъ ва ҳолати арзишҳои маънавӣ дар ҳаёти ҷомеа ва инчунин баррасии масъалаҳои назарии осори олимони фарҳангшинос ва ҷомеашинос оид ба ин масъала ба таври васеъ метавон истифода намуд. Илова бар ин, натиҷаҳои пешниҳодшударо дар мавриди омӯзиши ҳаёти маънавии ҷомеаи мо, ки давраи хеле ҳассосу мураккаби дигаргуниҳои фарҳангиро пушти сар менамояд, метавон аз нигоҳи амалӣ истифода бурд. Бозёфту хулосаҳои таҳқиқи мазкурро зимни таҳия ва татбиқи сиёсати фарҳангӣ дар ҷомеа, таълифи асарҳо ва воситаҳои таълимӣ дар самти илми фарҳангшиносӣ истифода бурдан мумкин аст.

Мақсад ва вазифаҳои тадқиқот, объект ва предмет, таҳлили сарчашмаҳо, коркард ва таҳлили масъалаҳои гузошташуда дар диссертатсия мувофиқи талаботҳои муайянгардида иҷро карда шудаанд. Кори тадқиқоти иборат мебошад.

Хулоса, диссертатсияи Зокиров Сухроб Ибодович дар мавзӯи «Нақши арзишҳои маънавӣ дар фазои дигаргуниҳои фарҳангии ҷомеаи муосири Тоҷикистон», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои фалсафа пешниҳод гардидааст, аз рӯйи мазмуну мундариҷа ва муҳтавои худ бо ихтисоси 09.00.11 – фалсафаи иҷтимоӣ мувофиқат менамояд.

Хулосаҳо ва тавсияҳои муаллиф дар асоси таҳлили илмии натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ ва амалӣ пешниҳод шудаанд. Автореферат, мнорграфия ва мақолаҳои ҷопнамудаи муаллиф мазмуну муҳтавои диссертатсияро инъикос мекунанд.

Диссертант вазифаҳои дар диссертатсия пешбинӣшударо ба пуррагӣ иҷро намуда, хулосаҳои асосноки илмӣ пешниҳод кардааст. Аз ҳамин хотир, таҳқиқоти анҷомдодаи ӯро метавон кори мустақилона баанҷомрасида донист.

Номи мавзӯ, сохтор ва таркиби диссертатсия бо шиносномаи ихтисоси 09.00.11 - фалсафаи иҷтимоӣ мувофиқ буда, бо “Номгуи самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2015-2020”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии

Тоҷикистон аз 4 декабри соли 2014, №765 тасдиқ шудааст, алоқамандии зич дорад.

Диссертатсия ба талаботи Низомномаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пурра мувофиқат мекунад.

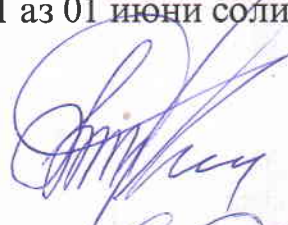
Дар маҷмуъ, диссертатсияи Зокиров Сухроб Ибодович дар мавзӯи «Нақши арзишҳои маънавӣ дар фазои дигаргуниҳои фарҳангии ҷомеаи муосири Тоҷикистон», ки ҷиҳати дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 09.00.11 – фалсафаи иҷтимоӣ пешниҳод шудааст, мувофиқ ба талаботҳои муайянгардида ба диссертатсияҳои номзадӣ буда, барои ҳимоя дар Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-029 тавсия карда мешавад.

Хулосаи мазкур дар маҷлиси кафедраи таърихи фалсафа ва фалсафаи иҷтимоии факултети фалсафаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон 01 июни соли 2022 қабул карда шудааст.

Дар маҷлис 15 нафар иштирок доштанд.

Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» 15 –нафар; «муқобил» –нест; «бетараф» –нест. Сураатмаҷлиси №10/1 аз 01 июни соли 2022.

Мудири кафедраи таърихи фалсафа
ва фалсафаи иҷтимоии факултети
фалсафаи ДМТ, н.и.ф., дотсент

Амирхон Ш.Т.

Котиби чаласа, муаллими калони кафедра

Саидов Д.М.

Имзои Ш.Т. Амирхон ва Д.М. Саидовро
тасдиқ менамоем:

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси ДМТ

Э.Тавкиев